

Gençler Aşı Oluyor mu?

Dr Sinan ÇETİN
Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Sunum planı

Gençler kim?

Ne gibi özellikleri var?

Aşıların gençlere aktarılma yolları

Gençlere önerilen aşılar

Literatürler

Anket

Gençler kim?

Who is an adolescent according to the WHO?

WHO defines

'Adolescents' as individuals in the 10-19 years age group

'Youth' as the 15-24 years age group

'Young People' covers the age range 10-24 years

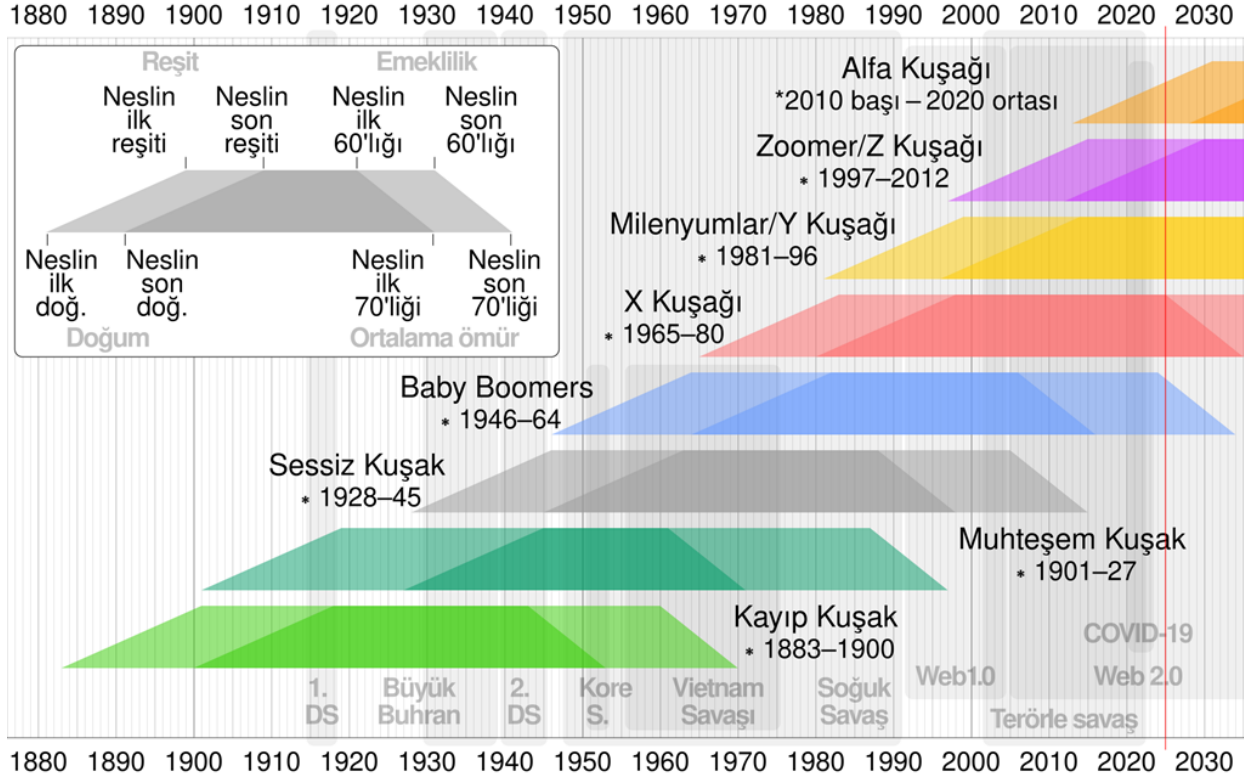
Adölesanlar

Üniversite öğrencileri

Adölesan dönemi, hızlı büyüme-gelişme ve psikososyal değişimin olduğu karmaşık bir dönem

11-12 yaş civarında aşılama öyküleri değerlendirme,
aşı yanıtızsız kişilerin belirlenmesi,
eksik aşıların tamamlanması önemli

Okul, seyahat ve sosyal ortamlarda bulaş risklerinin artması

□ **Z Kuşağı (1997–2012)** Şu anda 13–28 yaş arasında olan bireyler

□ **Genel Özellikleri:**

Dijital Yerliler (Digital Natives): İnternet, sosyal medya ve akıllı cihazlarla büyüdüler. Teknoloji onlar için bir araç değil, hayatın bir parçasıdır.

Kısa dikkat süresi: Bilgiye anında ulaşabilme nedeniyle dikkat süresi önceki kuşaklara göre daha kısa.

Sosyal adalet bilinci: Toplumsal olaylara duyarlılık (çevre, eşitlik, LGBTQ+ hakları, ırkçılık karşıtlığı vb.)

Yaratıcılık ve bireysellik: Kalıplardan hoşlanmazlar, kendi yollarını çizmek isterler.

Çevrimiçi kimlik: Gerçek ve sanal kimlikleri iç içe geçmiş durumda.

□ **Teknoloji Kullanımı:**

TikTok, Instagram, YouTube gibi platformları aktif kullanırlar.

Video içerikleri yazılı içeriklere göre daha çekici bulunur.

Eğlence, eğitim ve sosyalleşme teknolojik cihazlar üzerinden gerçekleşir.

□ **Alfa Kuşağı (2013 ve sonrası)** Şu anda 0–12 yaş arasında olan çocuklar

□ **Genel Özellikleri:**

Tam dijital doğum: Akıllı telefonlar, tabletler, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik gibi ileri teknolojilerle tanışıklıkları doğuştan başlar.

Ebeveynleri Y veya Z kuşağı: Daha eğitilmiş, bilinçli ve dijitalleşmiş ebeveynlere sahipler.

Kişiselleştirme beklentisi: Oyunlar, eğitim materyalleri ve medya içerikleri onların tercih ve ilgilerine göre özelleştiriliyor.

Erken yaşta teknolojiyle tanışma: 2 yaşındaki bir Alfa çocuğu, bir tableti ya da sanal asistanı rahatça kullanabilir.

□ **Bilişsel ve Sosyal Gelişim:**

Kısa sürede çok fazla bilgiye ulaşma becerisi var, ancak bu durum dikkat dağınıklığını artırabilir.

Sosyal beceriler konusunda hâlâ araştırmalar sürüyor. Yüz yüze iletişim becerilerinin gelişimi, dijital iletişim araçlarıyla şekillenebilir.

□ **Eğitim ve Öğrenme:**

Eğitim materyalleri genellikle interaktif ve görsel ağırlıklıdır.

Oyunlaştırma (gamification) ile öğrenmeye çok daha kolay adapte olurlar.

Kuşaklararası yabancılaşıma

Gençler X Ebeveynler - otorite figürleri (öğretmen, polis, psikologlar) arasında

Keskin bir **iletişim boşluğu**

Gençler, ebeveynleriyle konuşurken sürekli savunmada ya da suskun; çünkü yargılanacaklarını biliyorlar

Yetişkinler sosyal medya dilini, platformları ve gençlerin çevrimiçi yaşantılarını analiz edemiyor

Bu da bir **dijital uçurum** yaratıyor.

Kodlu Konuşmalar

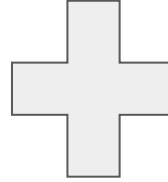
Gençler arasında geçen bazı diyaloglar, dışarıdan bakan bir yetişkinin anlamakta zorlanacağı şekilde

Gençler sosyal medyada, özel mesajlarda ve videolarda bambaşka bir hayat yaşıyorlar

Orada başka kurallar, başka diller, başka bağlar var

Aşılarla yönelik bilgi düzeyi

- Hangi hastalık
- Nasıl koruyor
- Güvenli mi

Tutum

- Pozitif (koruyuculuğa inanma, sağlık bilinci yüksek)
- Negatif (yan etki korkusu, yanlış bilgi, sosyal medya etkisi)

Davranış

- Aşılanma oranı
- Aşı kartı takibi
- Ebeveynin karara etkisi

Gençlere hangi yollarla ulaşabiliriz?

Okul temelli aşılama programları

Aile hekimliği - Rutin muayene ve sağlık kontrolleri sırasında yakalama

Dijital kanallar ve hatırlatma-uyarı sistemleri

SMS/e-posta/uygulama bildirimleri, sosyal medya kampanyaları, dijital randevu hatırlatmaları

Toplum/sağlık kuruluşu ortaklıkları, mobil klinikler ve kampanya günleri

Erişimi artırır, kırsal veya dışlanmış gruplara ulaşır

ENGELLER

FIRSATLAR

Bilgi eksikliği/yanlış bilgi
Ebeveyn onayı olmaması
Ekonomik engeller (ücretli aşılar)
Sağlık kuruluşuna ulaşım zorluğu
Aşı karşıtı kitle

Okul aşı programları
Sosyal medya bilgilendirmeleri
Gençlik sağlığı merkezleri
Aşı karşıtı içeriklere eleştirel bakış
Gençlere karşı motive edici dil

DOĞRU BİLGİ YANLIŞ BİLGİ

Hekim
Sağlık çalışanı
İnternet?

Hekim
Sağlık çalışanı
Sosyal medya
Sosyal çevre

MİT Mİ?

GERÇEK Mİ?

“HPV aşısı sadece kızlara yapılır”	HPV hem kadınlarda hem erkeklerde kanserlere yol açar, aşı cinsiyet fark etmeksizin önerilir
“Grip aşısı grip yapar”	Grip aşısı canlı virüs içermez; grip yapmaz, yalnızca bağışıklık sistemini uyarır
“Grip aşısı oldum daha sık grip geçirdim”	Her üst solunum yolu enfeksiyonu grip değildir. Grip ile nezlenin farkları hakkında bilgilendirme
“Gençler sağlıklı olduğu için aşıya gerek yok”	Gençler de hastalıkları taşıyabilir, ağır geçirebilir ve çevresine bulaştırabilir
“COVID-19 gençleri etkilemez”	Gençlerde de ağır seyredebilen olgular ve uzun COVID vakaları görülmüştür
“Ben çocukken aşı oldum, artık gerek yok.”	Bazı aşıların koruyuculuğu zamanla azalır; rapel dozlar (ör. tetanoz, difteri, boğmaca, meningokok, grip) adölesan dönemde tekrarlanmalıdır

The New York Times

At the White House, Olivia Rodrigo Says Vaccines Are ‘Good 4 U’

The pop star with the No. 1 album in the country joined the Biden administration's efforts to encourage the young and unvaccinated to get their shots.

Share full article

The pop star Olivia Rodrigo spoke about coronavirus vaccines at a White House news briefing on Wednesday. “It’s important to have conversations with friends and family members,” she said. Susan Walsh/Associated Press

The Guardian

Billie Eilish: I would have died from Covid-19 if I hadn’t been vaccinated

The pop star told Howard Stern that she had the virus in August: ‘I want it to be clear that it is because of the vaccine I’m fine’

Tarkan koronavirüs aşısı yaptırdı: Geç oldu temiz oldu

27 Ağustos 2021 - 23:8

Ünlü şarkıcı Tarkan, koronavirüs aşısı yaptırdı ve hayranlarına seslendi. Tarkan, "Geç oldu temiz oldu. Salgınla baş etmenin aşidan başka yolu yok, aşılarımızı olalım" dedi.

 Paylaş

Elvis Presley and the Role Celebrities Can Play in Convincing People to Get Vaccines

The King posed while getting a polio shot in the 1950s. Will Mike Pence or Joe Biden lifting a sleeve today help the rollout of Covid-19 vaccines?

BY [NORMAN VANAMEE](#) PUBLISHED: DEC 18, 2020 1:44 PM EST

Vaccines by Age

For Everyone

JUNE 6, 2025 • ESPAÑOL

Babies and toddlers

[Expand All](#)

Birth

1 through 2 months

4 months

6 months

7 through 11 months

12 through 23 months

Young children

[Expand All](#)

4 through 6 years

7 through 10 years

Preteens and teens

[Expand All](#)

11 through 12 years

13 through 18 years

Adults

[Expand All](#)

19 through 26 years

27 through 49 years

CDC yaş gruplarına göre aşılama önerisi

11-12 yaş (Preteen)	13-18 yaş (Teen)	19-26 yaş (Young adult)
Influenza	Influenza	Influenza
HPV	MenACWY	Su çiçeği
MenACWY	MenB	COVID-19
Tdap		HBV
		HPV
		KKK
		Td veya Tdap

Grip aşısı

Yıllık 1 doz olarak öneriliyor

KKK aşısı (Catch-up vaccination)

Daha önce aşılanma veya hastalık geçirme açısından kanıt yoksa

4 hafta ara ile 2 doz öneriliyor

HBV - HAV (Catch-up vaccination)

Aşısız kişiler için öneriliyor

Tdap

11-12 yaşta adölesan booster dozu öneriliyor

Ülkemizde rutin takvimde 13 yaşta rapel

Gebelikte 1 doz 27-36 haftalar arasında

Adölesan ve genç gebelikler sık

Neonatal tetanoz önlemedeki rolü

(updated: January 2025)

Table 1: Summary of WHO Position Papers - Recommendations for Routine Immunization

Antigen	Children (see Table 2 for details)		Adolescents	Adults	Considerations (see footnotes for details)
Recommendations for all immunization programmes					
DTP-containing vaccine (DTPCV) ⁴	3 doses	2 boosters 12-23 months (DTPCV) and 4-7 years (Td/DT containing vaccine, see footnote)	1 booster 9-15 yrs (Td)		Target 9-14 year old girls: Off-label 1 dose schedule: Delayed/interrupted schedule Combination vaccine Maternal immunization

COVID-19

12-17 yaş arası,

“Shared Clinical Decision-Making” (*paylaşılan klinik karar verme*)

Rutin olarak herkese önerilmek yerine, bireyin yaşına, risk faktörlerine, sağlık durumuna, yaşam tarzına ve tercihlerine göre hasta ile sağlık çalışanının birlikte değerlendirme yaparak karar vermesini ifade ediyor

18 yaş üstü için rutin öneriliyor

Novavax, Moderna veya Pfizer Biontech ile

Meningokok

ACWY

11-12 yaş ilk doz

16 yaş ikinci doz şeklinde iki dozluk şema

16-18 yaşa kaldıysa tek doz şema

(updated: December 2024)				
Table 1: Summary of WHO Position Papers - Recommendations for Routine Immunization				
Antigen	Children (see Table 2 for details)	Adolescents	Adults	Considerations (see footnotes for details)
Recommendations for some high-risk populations				
Meningococcal ¹⁶	MenA conjugate	1 dose 9-18 months (5µg)		2 doses if < 9 months with 8 week interval
	MenC conjugate	2 doses (2-11 months) with booster 1 year after 1 dose (≥12 months)		Definition of high-risk; Vaccine options
	Quadrivalent conjugate	2 doses (9-23 months) 1 dose (≥2 years)		

Meningokok B

CDC rutin olarak bu yaş grubuna önermiyor

Shared clinical decision-making (2 doz en az 6 ay ara ile)

16-23 yaş arası grup risk grubu olmadığını belirtiyor

WHO herhangi bir öneri yok

Ülkemizde Sosyal Pediatri Derneđi 10-18 yaş arası 1 ay ara ile 2 doz öneriyor

HPV

Minimum 9 yaştan itibaren başlanabilir

9-14 yaş arası 6-12 ay ara ile 2 doz

15 yaş üzeri 0, 1-2, 6. aylarda 3 doz

(updated: January 2025)

Table 1: Summary of WHO Position Papers - Recommendations for Routine Immunization

Antigen	Children (see Table 2 for details)	Adolescents	Adults	Considerations (see footnotes for details)
Recommendations for all immunization programmes				
HPV ¹⁰		1-2 doses (females)		Target 9-14 year old girls; Off-label 1 dose schedule; MACs with intro; Pregnancy; HIV and immunocompromised

- The WHO-recommended primary target population for HPV vaccination is girls aged 9–14 years. Prevention of cervical cancer is best achieved through the immunization of girls before they become sexually active.
- Vaccination of secondary target populations, e.g. females aged ≥15 years, boys, older males or MSM, is recommended only if this is feasible and affordable, and does not divert resources from vaccination of the primary target population or effective cervical cancer screening programmes.

Su çiçeği (Catch-up vaccination)

Bağışıklık kanıtı yoksa 4-8 hafta arayla 2 doz öneriliyor

Pnömonok ve Hib

Özel risk faktörleri varlığında

RESEARCH

Open Access

HPV infection and vaccination: a cross-sectional study of knowledge, perception, and attitude to vaccine uptake among university students in Qatar

Sohaila Cheema^{1*}, Amit Abraham¹, Patrick Maisonneuve², Anupama Jithesh¹, Karima Chaabna¹, Reem al Janahi³, Shaunak Sarker³, Athba Hussain³, Shrinidhi Rao³, Albert B. Lowenfels⁴ and Ravinder Mamtani¹

398 üniversite öğrencisi - 251 (%63,1) kız

Ortalama yaş 21,7

89 (%22,4) öğrenci HPV hakkında zayıf düzeyde bilgi sahibi

Yalnızca 25 (%6,3) öğrenci daha önceden HPV aşısı olmuş

HPV aşısı olmayan kişilerin %71'i sağlık çalışanı önerisi olursa aşı olma konusunda istekli

ELSEVIER

Contents lists available at ScienceDirect

Applied Nursing Research

journal homepage: www.elsevier.com/locate/apnr

The association between adolescents' knowledge and perception of HPV vaccination and parents' characteristics: A cross-sectional study

Valentina Simonetti ^{a,1}, Giancarlo Cicolini ^{a,1}, Marco Tomietto ^{b,*}, Barbara Forastefano ^c,
Francesco Pastore ^c, Patrizia Ballerini ^{d,e}, Antonio Di Lorenzo ^f, Silvio Tafuri ^f,
Dania Comparcini ^f

^a Department of Innovative Technologies in Medicine & Dentistry, "G. d'Annunzio" University of Chieti-Pescara, Chieti, Italy

^b Department of Nursing, Midwifery, and Health, Faculty of Health and Life Sciences, Northumbria University, Newcastle upon Tyne, United Kingdom

^c Department of Biomedicine and Prevention, Tor Vergata University, Rome, Italy

^d Center for Advanced Studies and Technology (CAST), "G. d'Annunzio" University of Chieti-Pescara, Chieti, Italy

^e Department of Innovative Technologies in Medicine and Dentistry, "G. d'Annunzio" University of Chieti-Pescara, Chieti, Italy

^f Interdisciplinary Department of Medicine, "Aldo Moro" University of Bari, Bari, Italy

74 tane 11-13 yaş arası
adölesan ve 74 ebeveyn

Ebeveynlerin %94,6 sı “non-hesitant” Aşı konusunda tereddüt etmiyor

Ebeveynlerden biri ya da her ikisinin üniversite düzeyinde eğitimi olması,

-Gençlerin HPV aşısı hakkında bilgi düzeyini artıran etki,

-Endişe ve kaygıyı azaltan etki gösteriyor

Major Article

University Students' Knowledge and Attitudes Regarding Cervical Cancer, Human Papillomavirus, and Human Papillomavirus Vaccines in Turkey

Zeliha Koç, PhD

*Dr Koç is with the Samsun School of Nursing at Ondokuz Mayıs University in Samsun, Turkey.
Copyright © 2015 Taylor & Francis Group, LLC*

TABLE 1. Sociodemographic Characteristics of Female Students (N = 800)

Characteristics	n	%
Age		
M	20.4	
SD	1.6	
Departments the students are enrolled in		
Faculty of Engineering	156	19.5
Faculty of Economics	10	1.3
Faculty of Agriculture	30	3.7
Faculty of Education	436	54.5
Faculty of Law	12	1.5
Faculty of Science and Faculty of Letters	98	12.3
Faculty of Medicine	16	2.0
Faculty of Nursing/School of Health	26	3.2
Others	16	2.0

800 üniversite öğrencisi kız

%10 HPV servikal kanser ilişkisini biliyor

HPV aşısının varlığını yalnızca %8,7 kişi biliyor

%67,4 HPV aşısı olma isteği yok

Yalnızca 2 kişi HPV aşısı olmuş

Adolescent Attitudes Toward the Human Papillomavirus (HPV) Vaccine in Kocaeli, Türkiye

Melisa Y. Gundogdu ¹, M Z. Gezer ², Zuhal Gundogdu ³

1. Research, Nesibe Aydin Kocaeli, Kocaeli, TUR 2. Faculty of Medicine, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, TUR 3. Pediatrics, Kocaeli University, Kocaeli, TUR

Review began 01/02/2025

Review ended 02/02/2025

Published 02/09/2025

Statements	Agree	Neither agree nor disagree	Disagree
I think the HPV vaccine is not safe	9 (4.4%)	52 (25.2%)	145 (70.4%)
HPV vaccine could cause acute adverse effect	81 (39.3%)	103 (50%)	22 (10.7%)
HPV vaccine could cause health problems years later	18 (8.7%)	65 (31.6%)	123 (59.7%)
I am concerned that the HPV vaccine costs more than my parents can pay.	69 (33.5%)	75 (36.4.3%)	62 (30.1%)
It would be hard to find a provider or clinic where to be vaccinated.	74 (35.9%)	54 (26.2%)	78 (37.9%)
HPV vaccine is effective in preventing cervical cancer and genital warts	164 (79.6%)	41 (19.9%)	1 (0.5%)
Other teenagers around me get themselves vaccinated with HPV	31(15.1%)	66 (32.5%)	108(52.4%)
Since the HPV vaccine is new, one should wait longer before getting the vaccine	42 (20.4%)	59 (28.6%)	105 (51%)

12-26 yaş arası

Yaş arttıkça

University Students Approach to Human Papilloma Virus and Vaccine, Knowledge Level Analysis

Elif Uçar¹, Melih Bestel¹, Seda Aşcı²

¹Istanbul Esenyurt University Faculty of Health Sciences, Private Esencan Hospital, Department of Obstetrics and Gynecology, İstanbul, Türkiye

²Istanbul Esenyurt University Vocational School of Health Services, İstanbul, Türkiye

387 özel üniversite öğrencisi

56 (%14,5) HPV aşısı olmuş

Motivators		n (%)
Where did you learn about the vaccine?	Social media	202 (52.2%)
	Television	13 (3.3%)
	Doctors	25 (6.5%)
	Friend	85 (22%)
	I didn't know about the vaccine	62 (16%)

Interventions to reduce vaccine hesitancy among adolescents: a cluster-randomized trial

Received: 10 January 2025

Accepted: 12 August 2025

Published online: 10 September 2025

N. Baudouin¹, S. de Rouilhan¹, E. Huillery², E. Pasquinelli^{1,3},
C. Chevallier^{1,4,5} & H. Mercier^{1,5}

Fransa'da 8589 9. sınıf (14-15 yaş) öğrencisi

Aşı bilgisi ve tutumunu geliştirmeye yönelik iki müdahale

1- Öğretmenle pedagojik etkinlik - aşıların geliştirilme ve onaylanma sürecine, bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemede aşılanmanın rolüne yönelik sorgulama temelli etkinlikler

2- Chatbot - aşılama ile ilgili sık sorulan soruları yanıtlamak üzere programlanmış

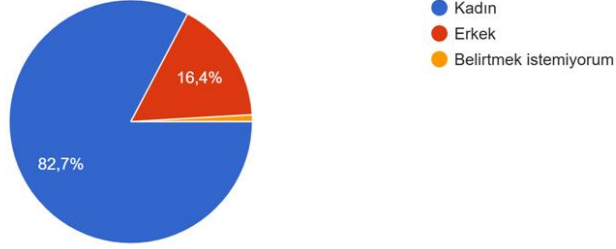
- Her iki müdahale de öğrencilerin aşıya karşı daha olumlu tutum geliştirmesini sağladı
- Pedagojik etkinlikler daha güçlü etki gösterdi
- Öğrencilerin aşı bilgisi her iki müdahale ile de arttı
- Hiçbir müdahale öğrencilerin gelecekte aşı yaptıрма niyetini anlamlı şekilde etkilemedi

Ergenlik döneminde yapılacak okul temelli müdahaleler aşı tereddütünü azaltmak için önemli bir strateji olabilir

10-24 yaş arası gençlere aşı bilgi ve tutumları hakkındaki anket (n=110)

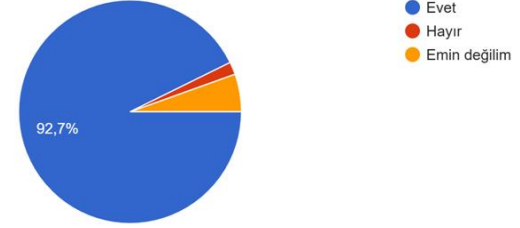
Cinsiyetiniz

110 yanıt

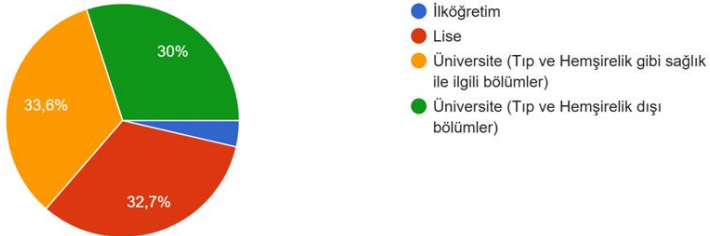
Aşı olmanın önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

110 yanıt

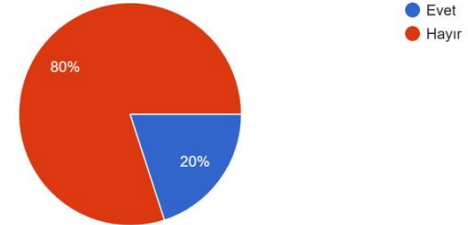
Hangi kademeden mezunsunuz ya da halen öğrenim görüyorsunuz?

110 yanıt

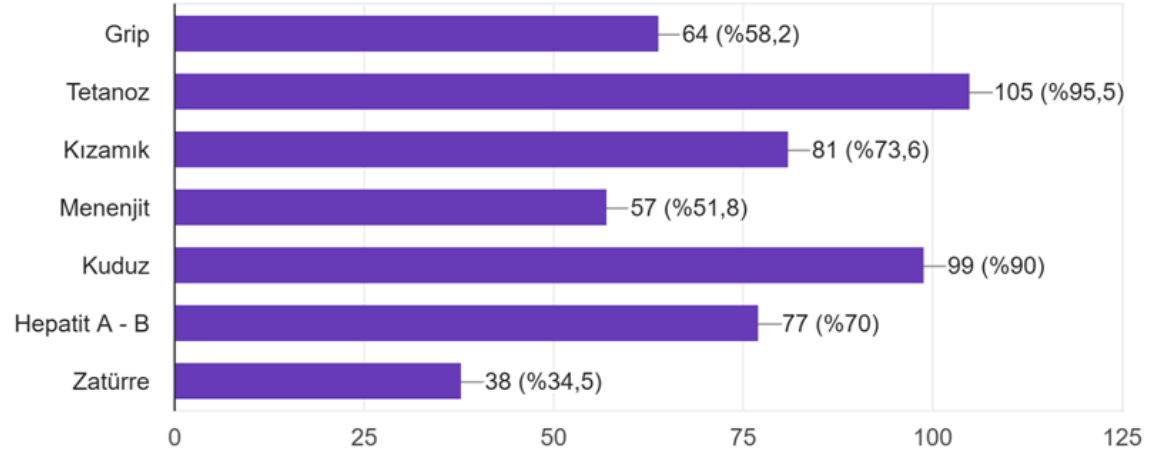
Aşı olmaktan çekiniyor musunuz?

110 yanıt

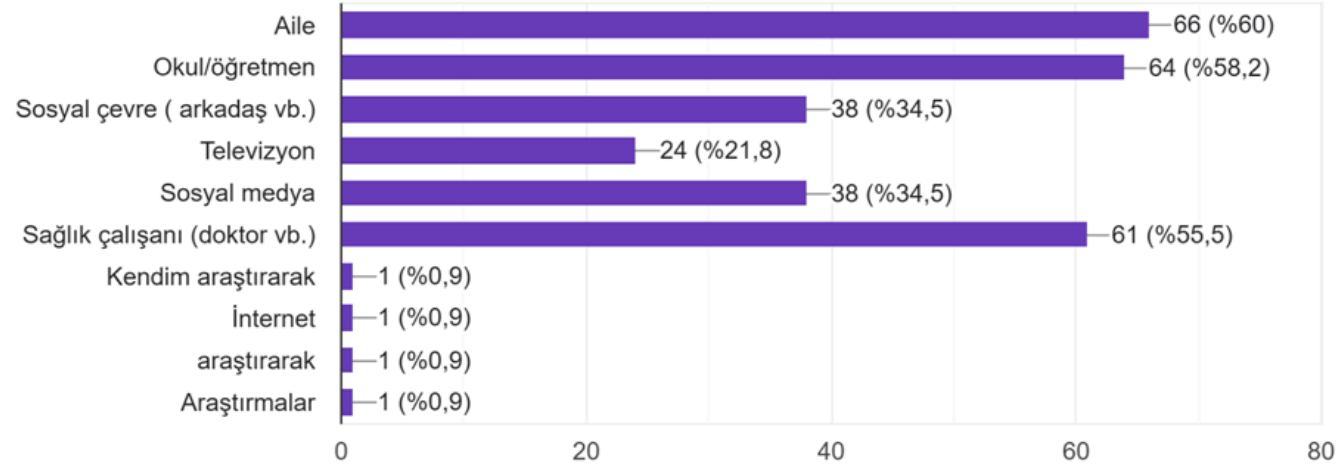
Aşağıdaki hastalıklardan hangisi/hangilerinden aşı ile korunabilir? (Birden fazla seçilebilir)

110 yanıt

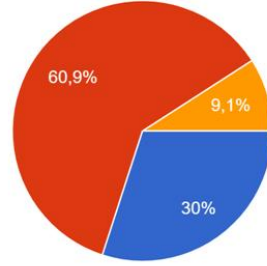
Aşılar ile ilgili bilgileri nereden öğrendiniz. (Birden fazla seçenek seçilebilir)

110 yanıt

Son 1 yıl içinde aşı oldunuz mu?

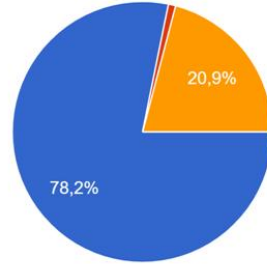
110 yanıt

- Evet
- Hayır
- Hatırlamıyorum

Aile bireyleriniz aşı olmanızı destekliyor mu?

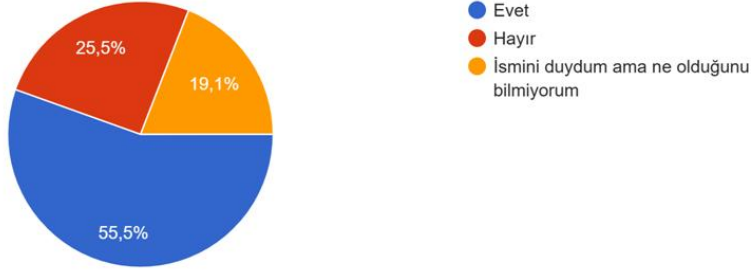
110 yanıt

- Evet
- Hayır
- Bilmiyorum

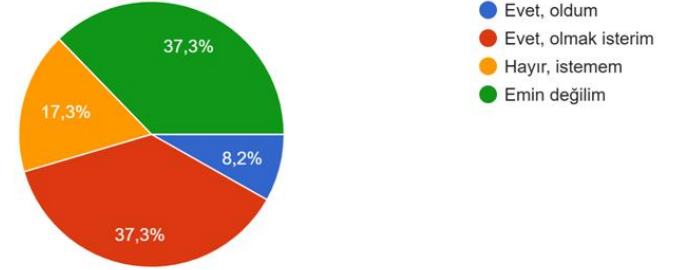
HPV (Human papilloma virus) aşısı hakkında bilginiz var mı?

110 yanıt

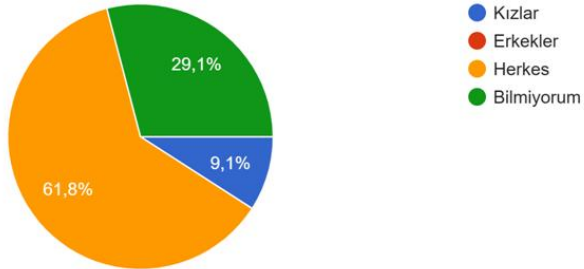
HPV aşısı olmak ister misiniz (veya oldunuz mu)?

110 yanıt

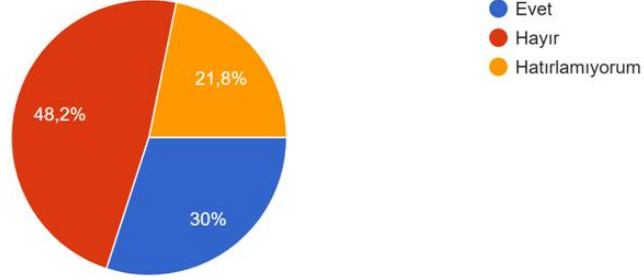
Sizce HPV aşısı kimler için gereklidir?

110 yanıt

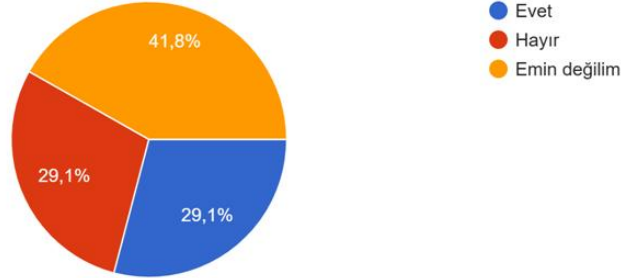
Hiç grip (influenza) aşısı oldunuz mu?

110 yanıt

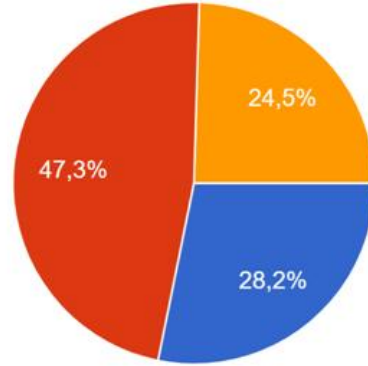
Her yıl grip aşısı olmanın önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

110 yanıt

Menenjit (beyin zarı iltihabı) aşısı hakkında bilginiz var mı?

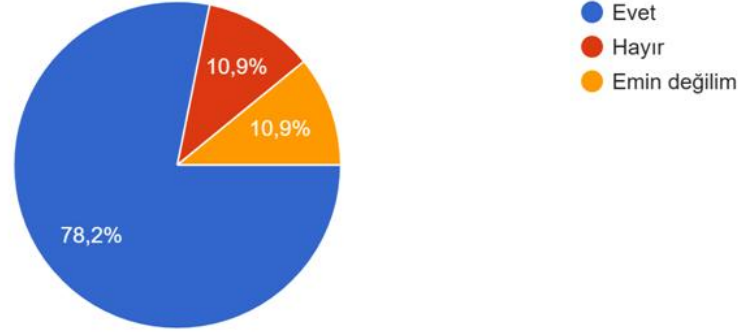
110 yanıt

- Evet
- Hayır
- İsmi duydum ama ne işe yaradığını bilmiyorum

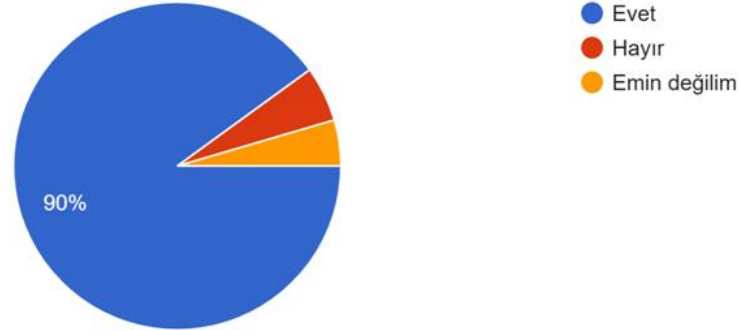
Daha önce tetanoz aşısı olduğunuzu hatırlıyor musunuz?

110 yanıt

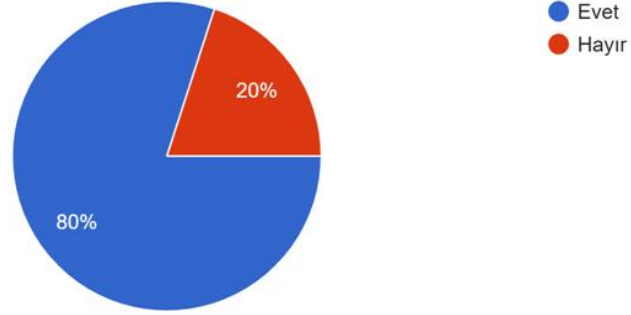
Tetanoz aşısı gerektiğinde (örneğin yaralanma, ciltte kesi vb. sonrası) olmak ister misiniz?

110 yanıt

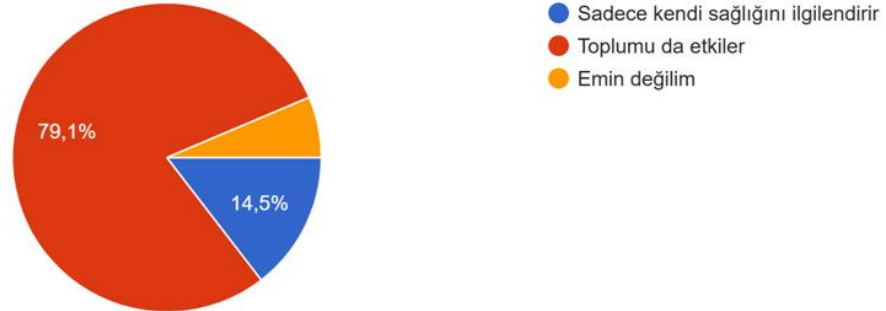
Hiç “aşı olmamayı tercih eden” birini duydunuz mu?

110 yanıt

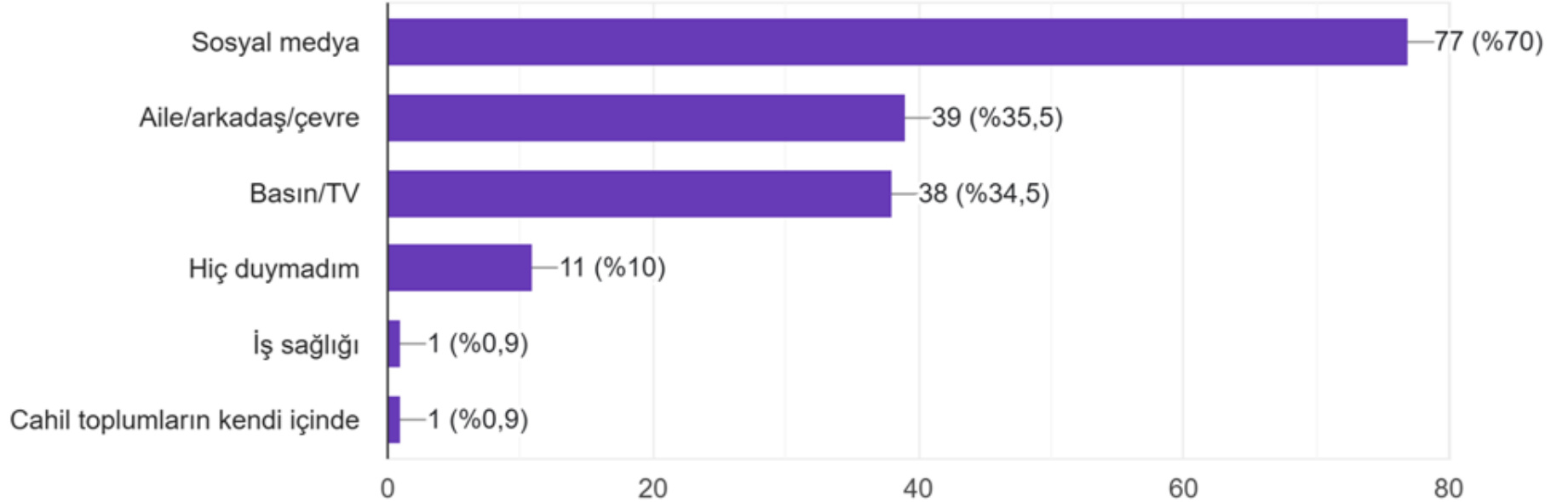
Sizce bir kişi aşı olmak istemezse bu sadece kendi tercihi midir, yoksa toplumu da etkiler mi?

110 yanıt

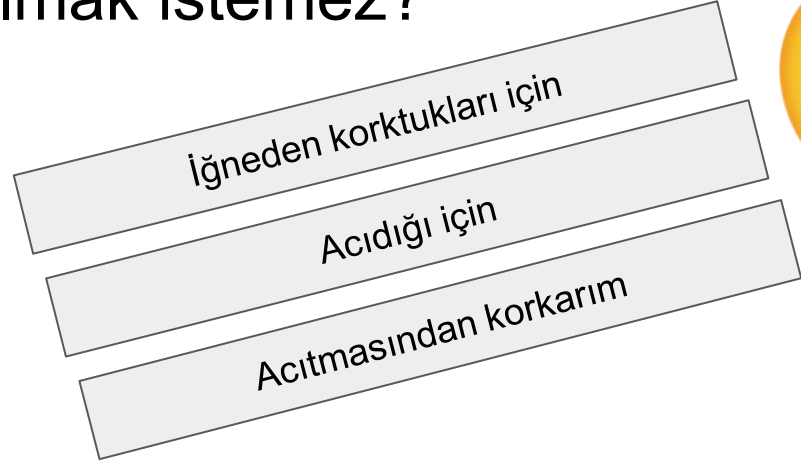
Aşı karşıtı/ aşı reddi ile ilgili söylemleri en çok nerede duyuyorsunuz? (Birden fazla seçenek seçilebilir)

110 yanıt

Sizce insanlar neden aşı olmak istemez?

Yan etkilerden korktukları için?	69 kişi
Aşılarla güvenmedikleri için?	92 kişi
Dini/inanç gibi sebepler	26 kişi
Sosyal medya/çevre etkisi	64 kişi

Eksik bilgilendirmeden dolayı. Aşıların gerekliliği konusunda yeterince bilgiye sahip olduklarını düşünmüyorum

Herkes her şeyin en iyisini bildiğini düşündüğü için

SONUÇ

Aşılanmanın bireysel ve toplumsal faydaları ve aşıdan korunulacak hastalıklar hakkında detaylı

Eksik aşıların

Gençler aşı oluyor mu?
EVET

Kamu sağlığı politikaları (ücretsiz tarama ve aşı

teşekkürler